

Antwoord op Statenvragen PS2024-490

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenleden Eric van Kaathoven van SP en Charlotte de Roo van GroenLinks over Varend ontgassen: verbod, handhaving en fraude

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de vragen van Eric van Kaathoven en Charlotte de Roo toekomen.

Inleiding van de vragensteller:

Varend ontgassen wordt stapsgewijs verboden. Voor de eerste groep stoffen gaat het landelijk verbod in Nederland in op 1 juli aanstaande, jaren nadat de buurlanden dit deden. Op 30 mei 2024 publiceerde Omroep Gelderland daarover het artikel: 'Giftige dampen ontgassen mag straks niet meer, maar met deze truc doen schepen het toch'. Strekking van het artikel: *Het ontgassingsverbod voor schepen dat op 1 juli ingaat, kan worden omzeild met een truc. Daarbij komen giftige dampen vrij die het verbod had moeten voorkomen. Uit documenten in handen van Omroep Gelderland blijkt dat dit nu al gebeurt. Dat is strafbaar want het is een economisch delict. "Wij horen dat die boetes gewoon worden ingecalculeerd."*

Bij eerdere mondelinge vragen van de SP over de stand van zaken rond varend ontgassen (statenvergadering van april) gaf gedeputeerde Drenth aan dat de provincies er bovenop zitten maar ook dat er op 1 juli niet voldoende ontgassingsinstallaties zullen zijn. Hij gaf ook aan dat de e-noses onderdeel uit gaan maken van de monitoring en handhaving volgens Rijksplannen. In de mededelingenbrief van april geeft GS nogmaals aan zich zorgen te maken of het landelijk verbod per 1 juli wordt gehaald, vanwege het uitblijven van vergunningaanvragen voor ontgassingsinstallaties. En wijst erop dat er nog goede afspraken gemaakt moeten worden tussen het Rijk en de omgevingsdiensten over de samenwerking in het ketentoezicht. Deze zorgen zijn geuit in een brief van het IPO aan de minister (11 april 2024). De bewindsman wordt daarin gevraagd om de marktpartijen op te roepen tot actie en om op zeer korte termijn afspraken te maken over de handhaving van het verbod. Ook spreken provincies en omgevingsdiensten nogmaals uit dat het verbod in het belang van het voorkomen van gezondheids- en milieuschade onverkort in moet gaan op 1 juli 2024.

Datum

2 juli 2024

Zaaknummer

2024-007820

Blad

2 van 4

Dat brengt de fracties van de SP en GroenLinks tot de volgende schriftelijke vragen:

Vraag 1:

Bent u bekend met de berichtgeving van Omroep Gelderland van 30 mei 2024? Zie:

<https://www.gld.nl/nieuws/8154999/giftige-dampen-ontgassen-mag-straks-niet-meer-maar-met-deze-truc-doen-schepen-het-toch>

Antwoord:

Ja.

Vraag 2:

Daarin stelt de Omroep het volgende: *Uit documenten die Omroep Gelderland in handen kreeg van een bezorgde schipper, blijkt dat dat zogenoemde 'omkatten' nu al gebeurt. In die documenten is te zien dat de vrachtbrief van de tanker is aangepast. Op die manier wordt verhuld welke stof er daadwerkelijk in zit. De gegevens van de tanker zijn door Omroep Gelderland geverifieerd.* Bent u het met ons eens dat het niet naleven van het verbod op varend ontgassen zeer onwenselijk is en dat strenge handhaving van het verbod aan de orde is?

Antwoord:

Ja.

Vraag 3:

Omroep Gelderland meldt ook: *'Ook schrijft de inspectie in een brief dat ze niet de middelen heeft om dit aan te pakken. Het risico: het verbod blijkt een papieren werkelijkheid. "Het gevolg van het omkatten is dat het doel van de regelgeving de komende drie jaar niet of nauwelijks zal worden bereikt", aldus de inspectie.'* Bent u het met ons eens dat zo'n houding van de inspectie onaanvaardbaar is en dat het verbod niet slechts een papieren werkelijkheid mag worden? Wat kunt u doen om ervoor te zorgen dat het verbod in Gelderland wel degelijk gehandhaafd gaat worden? Welke rol kunnen de e-noses daarbij spelen? Kunt u aangeven wat de stand van zaken is betreffende Gelderse e-noses?

Antwoord:

Wij zijn het met u eens dat het verbod geen papieren werkelijkheid mag worden. Het IPO heeft daarom samen met Omgevingsdienst Nederland (ODNL) in de brief van 11 april (welke met uw Staten is gedeeld in de Mededelingenbrief van 23 april 2024) zorgen geuit over de implementatie van het landelijke verbod op varend ontgassen. Daarbij is benadrukt dat het noodzakelijk is dat alle partijen, maar met name het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en Rijkswaterstaat, hier met urgentie aandacht aan besteden. De ILT is op grond van het Scheepsafvalstoffenbesluit aangewezen als toezichthouder op de naleving van het verbod op varend ontgassen. De ILT geeft aan dat ze er alles aan doen om te voorkomen dat het verbod een papieren werkelijkheid wordt.

De snuffelpalen worden gebruikt om mogelijke ontgassing te detecteren. Snuffelpalen kunnen veranderingen in de luchtsamenstelling signaleren. De snuffelpaal geeft niet aan om welke

Datum

2 juli 2024

Zaaknummer

2024-007820

Blad

3 van 4

(concentraties van) stoffen het precies gaat. Gegevens van meerdere meetlocaties worden gebruikt om te bepalen of er sprake is van een mogelijke ontgassing.

De intentie van het Rijk is om het snuffelpaalnetwerk dat er nu is in Gelderland ook na inwerkingtreding van het verbod in stand te houden, en waar mogelijk uit te breiden.

Vraag 4:

Bent u bereid om in IPO-verband nogmaals bij de minister aan te dringen op het belang van handhaving van het verbod per 1 juli en van het goed organiseren van de handhaving van varend ontgassen inclusief het ketentoezicht? En bent u bereid de staten op de hoogte te houden van de voortgang hiervan?

Antwoord:

Met de brief van 11 april heeft IPO een duidelijk signaal afgegeven over de zorgen over de handhaving. Wij blijven in IPO-verband aandringen op het belang van goed organiseren van toezicht en handhaving via verschillende kanalen, zoals het landelijk bestuurlijk overleg (met de nieuwe bewindspersoon) en de verschillende ambtelijke (hoog)overleggen en werkgroepen waaraan IPO deelneemt. Wij houden u op de hoogte van de voortgang op het dossier varend ontgassen via de mededelingenbrief.

Vraag 5:

Wat is de actuele stand van zaken betreffende Gelderse ontgassingsinstallaties voor tankschepen op onze rivieren, vergunningverlening voor ontgassingsbedrijven en toezicht op aan- en afvoer van teruggewonnen restlading in tankschepen? In de mededelingenbrief heeft u het over twee mogelijke initiatieven in Gelderland maar nog geen enkele concrete aanvraag voor een vergunning. Is daar inmiddels verandering in gekomen? En wat is uw inschatting voor wanneer we de eerste ontgassingsinstallatie in Gelderland operationeel is?

Antwoord:

De stand van zaken is nog hetzelfde, wij hebben nog geen concrete vergunningaanvraag ontvangen. Vanuit de markt is het signaal dat de grootste ontgassingsbehoefte verwacht wordt in de regio Rotterdam. Daarom ligt de focus vanuit de markt nu eerst op die regio. Uit de branche horen wij ook dat ontgassingsinstallaties alleen rendabel kunnen zijn zij ook echt gebruikt worden. Dat maakt sluitend toezicht en handhaving (inclusief passende sancties) eens te meer noodzakelijk. Op dit moment is er geen inschatting te geven wanneer de eerste ontgassingsinstallatie in Gelderland operationeel is. Wanneer er een vergunningaanvraag komt, nemen we die in behandeling. We hebben ons in de landelijke, ambtelijke werkgroep vergunningen goed voorbereid met als doel om een ingediende aanvragen (ruim) binnen de gestelde termijnen uit de Algemene wet bestuursrecht te beoordelen en te vergunnen.

Vraag 6:

Bent u bereid om te onderzoeken of als marktpartijen er niet in slagen voldoende ontgassingsinstallaties te realiseren, de provincie Gelderland samen met andere overheden het initiatief kan nemen voor publieke ontgassingsinstallaties?

Datum

2 juli 2024

Zaaknummer

2024-007820

Blad

4 van 4

Antwoord:

Wij houden vast aan de landelijk coördinatie en willen hier met alle provincies hetzelfde in handelen. Wij werken landelijk samen nu het verbod landelijk wordt, en landelijk is heel duidelijk afgesproken het realiseren van voldoende ontgassingsinstallaties de verantwoordelijkheid is van de verladers, zie ook de toelichting bij de [concept wijziging van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart](#):

‘Het ontwikkelen van dergelijke installaties, inclusief het verkrijgen van de benodigde (omgevings)vergunning, is de verantwoordelijkheid van de verladers. Het ministerie ondersteunt dit proces. Het ministerie heeft niet de bevoegdheid om de installaties te vergunnen. Die bevoegdheid ligt bij het lokale bevoegde gezag op grond van de Omgevingswet en de Wet milieubeheer. De verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen zijn in de eerdergenoemde roadmap verder benoemd en uitgewerkt. Binnen de overleggen die een gevolg zijn van de roadmap worden partijen bij elkaar gebracht die een rol hebben in dit proces. Zo beschikken lokale bevoegde gezagen en omgevingsdiensten over kennis van vergunningverlening, kunnen marktpartijen zoals de op- en overslagsector, havens en verladers locaties identificeren waar ontgassingsinstallaties kunnen worden gerealiseerd en bieden dienstverleners verenigd in de European Vapour Recovery Association (EVRA) ontgassingsinstallaties aan.’

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink

- Commissaris van de Koning

Frederik van Ardenne

- Secretaris